

[Niels Ravn.]

med at bremse grundspekulationen. Men vi gør det modsat regeringen på en sådan måde, at det i så vid udstrækning som muligt fortsat kan være sådan her i landet, at når der handles, er det virkelig to frie mænd, der handler.

Thestrup: I anledning af de udtalelser, som den højtærede minister for kulturelle anliggender fremsatte, vil jeg gerne komme med nogle bemærkninger.

Jeg er ikke uenig med den højtærede minister i, at planlægningsorganer er nødvendige. Det, der er det betænkelige ved det forslag, der her foreligger, er, at man flytter meget vigtige afgørelser over fra fredningsnævnene og overfredningsnævnet med de judicielle garantier, der er i disse, til planlægningsudvalgene og regeringen og således helt stryger det judicielle element. Planlægningsudvalgene bør have planlægningen som deres formål, men ved de meget vigtige afgørelser mellem borgerne og statsmagten bør der være de fornødne judicielle garantier.

Jeg vil også gerne bemærke, at det nu ikke er i alle planlægningsudvalgene, at de kommunale repræsentanter er i flertal over for embedsmændene. Efter den fortegnelse, vi har fået, er de det, for at nævne nogle eksempler, ikke i Holbæk amt, ikke i Maribo amt og ikke på Bornholm.

Den fremlagte skitse er kun en skitse. Det er tanker og principperne deri, der interesserer os, og det, der her navnlig har min interesse, er, at den henfører fredningen af de rekreative grunde til en landsplanlægningslov, men holder den egentlige fredning, den fredning, vi har kendt siden 1917, i naturfredningsloven.

Den højtærede justitsminister nævnte over for mig en række lovbestemmelser, hvor han mente, at indgrebet i ejendomsretten var større end her, uden at der blev givet erstatning. Jeg erkender, at ved skovforordningen af 1805 var der i alt fald et meget vidtgående indgreb, men som det blev sagt af en afbyrder — jeg tror, det var det ærede medlem hr. Poul Møller — var det jo under enevælden, det skete, da fandtes der ingen virkelig ejendomsretsbeskyttelse, da eksisterede grundlovens ejendomsretsparagraf jo ikke. Men jeg er også

klar over, at der i en række love før 1949, da spørgsmålet blev rejst her i dette ting om de erstatningsfrie reguleringer, var en række vidtgående indgreb i ejendomsretten, uden at der bliver givet erstatning derfor.

Derimod synes jeg jo nok, at den højtærede minister, hvad landsbyggeovens §§ 5 og 20 angår, ligesom, jeg havde nær sagt, havde undgået at høre, hvad jeg sagde ved første behandling. Jeg mener nemlig, at jeg meget nøje gjorde rede for, at for disse to indgrebs vedkommende var der tale om indgreb, der ikke nær i styrke og ikke nær i omfang kan stilles ved siden af det indgreb, der her er tale om. Dette er min opfattelse; jeg har godtgjort, at det er sådan, og jeg vil bede den højtærede minister læse mit første indlæg, så vil jeg tro, at den højtærede minister vil give mig ret i, at det indgreb, der her foretages, er langt, langt mere vidtgående end de indgreb, der er tale om i landsbyggeoven.

Jeg nævnte i mit første indlæg, at jeg erkender berettigelsen og nødvendigheden af de erstatningsfrie reguleringer, men jeg vil rigtignok samtidig pege på, hvor vigtigt det er, at vi ikke går for vidt med disse reguleringer. Der er i de senere år skrevet to store juridiske værker om de erstatningsfrie reguleringer, og jeg beder om tilladelse til at citere et lille stykke fra hvert af disse to værker, der i øvrigt har et vidt forskelligt syn på de erstatningsfrie reguleringer. Det ene værk er professor, dr. jur. Poul Meyers bog „Ejendomsretten i støbeskeen“, og jeg tillader mig at citere en passus fra pagina 104. Han skriver her:

„Hvad der i den juridiske videnskab var en med forsigtige træk tegnet teori om pålæg af rådighedsindskrænkninger uden erstatning, er i de ministerielle bemærkninger til lovforslagene og endnu mere i udtalelser på rigsdagen og i udvalgene blevet til en håndfast og unananceret regel om lovgivningsmagtens adgang til at pålægge grundejerne rådighedsindskrænkninger uden at yde dem erstatning.“

Det næste værk, jeg vil citere en udtalelse fra, er Egon Larsens bog „Erstatningsfrie reguleringer“. Han skriver her i undersøgelsens konklusion på pagina 388:

„Ejendomsretten er nok til en vis grad